

Η ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ «1-1»

Η συνάρτηση $f : D_f \rightarrow \mathbb{R}$ (D_f : Το πεδίο ορισμού της f) είναι "1-1" όταν :

Για κάθε $x_1 \neq x_2 \in D_f$ με $x_1 \neq x_2$ έχω $f(x_1) \neq f(x_2)$

Η συνάρτηση $f : D_f \rightarrow \mathbb{R}$ (D_f : Το πεδίο ορισμού της f) είναι "1-1" όταν :

Για κάθε $x_1, x_2 \in D_f$ με $f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2$

Κάθε γνησίως μονότονη συνάρτηση είναι "1-1"

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = 2x^3 + 3x + 5$ είναι "1-1"

$$D_f = \mathbb{R}$$

Αν $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$

$$x_1 < x_2 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^3 < x_2^3 \\ x_1 < x_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 2x_1^3 < 2x_2^3 \\ 3x_1 < 3x_2 \end{array} \right\} \stackrel{(+)}{\Rightarrow} 2x_1^3 + 3x_1 < 2x_2^3 + 3x_2 \Rightarrow$$

$$2x_1^3 + 3x_1 + 5 < 2x_2^3 + 3x_2 + 5 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Συνεπώς η f είναι γνησίως αύξουσα. Άρα είναι "1-1"

2.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f : (3, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο $f(x) = x^2 - 6x + 7$ είναι "1-1"

Αν $x_1, x_2 \in (3, +\infty)$ με $f(x_1) = f(x_2)$

$$\left\{ \begin{array}{l} f(x_1) = f(x_2) \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 - 6x_1 \cancel{=} x_2^2 - 6x_2 \cancel{=} \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 - x_2^2 - 6x_1 + 6x_2 = 0 \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x_1 - x_2)(x_1 + x_2) - 6(x_1 - x_2) = 0 \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x_1 - x_2)(x_1 + x_2 - 6) = 0 \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x_1 - x_2 = 0) \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} \dot{\vee} \left\{ \begin{array}{l} (x_1 + x_2 - 6 = 0) \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right\} = 0 \Rightarrow$$

$$\left\{ \left(\begin{array}{l} x_1 = x_2 \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right) \dot{\eta} \left(\begin{array}{l} x_1 + x_2 - 6 = 0 \\ x_1, x_2 \in (3, +\infty) \end{array} \right) = 0 \right\} (1)$$

Έχω $x_1, x_2 \in (3, +\infty)$:

$$x_1, x_2 \in (3, +\infty) \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1 > 3 \\ x_2 > 3 \end{array} \right\} \stackrel{(+)}{\Rightarrow} x_1 + x_2 > 6 \Rightarrow x_1 + x_2 - 6 > 0 \Rightarrow x_1 + x_2 - 6 \neq 0$$

Επειδή $x_1 + x_2 - 6 \neq 0$ για κάθε $x_1, x_2 \in (3, +\infty)$ από την (1) θα έχω $x_1 = x_2$

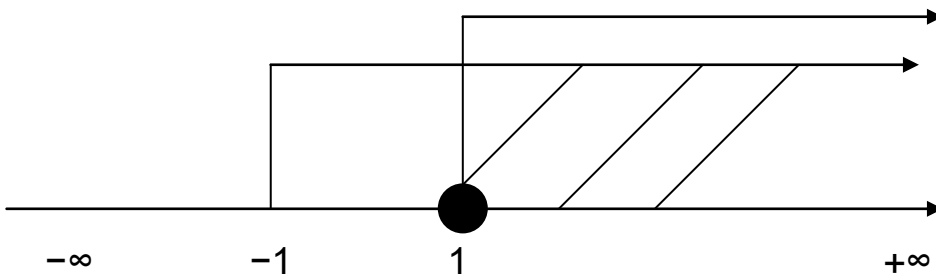
Συνεπώς η f είναι "1-1"

3.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = \frac{\sqrt{x+1} - \sqrt{x-1}}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x-1}}$ είναι "1-1"

$$D_f = \left\{ x \in \mathbb{R} : x+1 \geq 0, x-1 \geq 0, \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0 \right\}$$

$$x \in D_f \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x+1 \geq 0 \\ x-1 \geq 0 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq -1 \\ x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0 \end{array} \right\}$$

Θεωρώ την εξίσωση:

$$\left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} = 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} = 0 \\ \sqrt{x+1} \geq 0 \\ \sqrt{x-1} \geq 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Όταν το άθροισμα δύο μη} \\ \text{αρνητικών αριθμών είναι} \\ \text{μηδέν τότε και οι δύο} \\ \text{αριθμοί είναι μηδέν} \end{array} \Leftrightarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} = \sqrt{x-1} = 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ x+1 = x-1 = 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ x = -1 \text{ και } x = 1 \end{array} \right\} \\ \text{(Άτοπο)}$$

Συνεπώς για κάθε $x \in (1, +\infty)$ θα ισχύει $\sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0$

$$x \in D_f \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \geq 1 \\ \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow x \geq 1 \Leftrightarrow x \in [1, +\infty)$$

Οπότε $D_f = [1, +\infty)$

Αν $x_1, x_2 \in [1, +\infty)$ $f(x_1) = f(x_2)$:

$$f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow \frac{\sqrt{x_1+1} - \sqrt{x_1-1}}{\sqrt{x_1+1} + \sqrt{x_1-1}} = \frac{\sqrt{x_2+1} - \sqrt{x_2-1}}{\sqrt{x_2+1} + \sqrt{x_2-1}} \Rightarrow$$

$$(\sqrt{x_1+1} - \sqrt{x_1-1})(\sqrt{x_2+1} + \sqrt{x_2-1}) = (\sqrt{x_1+1} + \sqrt{x_1-1})(\sqrt{x_2+1} - \sqrt{x_2-1}) \Rightarrow$$

$$\cancel{\sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2+1}} + \sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} - \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} - \cancel{\sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2-1}} =$$

$$\cancel{\sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2+1}} - \sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} + \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} - \cancel{\sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2-1}} \Rightarrow$$

$$\sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} - \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} = \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} - \sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} \Rightarrow$$

$$\sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} + \sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} = \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} + \sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} \Rightarrow$$

$$2\sqrt{x_1+1}\sqrt{x_2-1} = 2\sqrt{x_1-1}\sqrt{x_2+1} \Rightarrow \sqrt{(x_1+1)(x_2-1)} = \sqrt{(x_1-1)(x_2+1)} \Rightarrow$$

$$(\sqrt{(x_1+1)(x_2-1)})^2 = (\sqrt{(x_1-1)(x_2+1)})^2 \Rightarrow (x_1+1)(x_2-1) = (x_1-1)(x_2+1) \Rightarrow$$

$$\cancel{x_1x_2} - x_1 + x_2 \cancel{-1} = \cancel{x_1x_2} + x_1 - x_2 \cancel{-1} \Rightarrow x_2 + x_2 = x_1 + x_1 \Rightarrow 2x_2 = 2x_1 \Rightarrow$$

$$x_1 = x_2$$

Συνεπώς η συνάρτηση f είναι "1-1"

4.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 5x, & x \leq 0 \\ x^2 + 3x, & x > 0 \end{cases}$ είναι "1-1"

Αν $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$. Διακρίνω τις περιπτώσεις:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{(I)} x_1, x_2 \in (-\infty, 0] \text{ με } x_1 < x_2 \\ \text{(II)} x_1, x_2 \in (0, +\infty) \text{ με } x_1 < x_2 \\ \text{(III)} x_1 \in (-\infty, 0], x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\}$$

Προσοχή δεν μπορεί να ισχύει $x_2 \in (-\infty, 0], x_1 \in (0, +\infty)$ γιατί $x_1 < x_2$!!!

Περίπτωση (I):

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 < x_2 \\ x_1, x_2 \in (-\infty, 0] \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 5x_1 < 5x_2 \\ x_1, x_2 \in (-\infty, 0] \end{array} \right\} \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Περίπτωση (II):

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 < x_2 \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 < x_2^2 \\ 3x_1 < 3x_2 \\ x_1, x_2 \in (-\infty, 0] \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 + 3x_1 < x_2^2 + 3x_2 \\ x_1, x_2 \in (-\infty, 0] \end{array} \right\} \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Περίπτωση (III):

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 \in (-\infty, 0] \\ x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1 \leq 0 \\ x_2 > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 5x_1 \leq 0 \\ x_2^2 > 0 \\ 3x_2 > 0 \\ x_1 \in (-\infty, 0] \\ x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 5x_1 \leq 0 \\ x_2^2 + 3x_2 > 0 \\ x_1 \in (-\infty, 0] \\ x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f(x_1) \leq 0 \\ f(x_2) > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$f(x_1) < f(x_2)$$

Συνεπώς η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα. Άρα είναι "1-1"

5.

$$\text{Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση } f(x) = \begin{cases} -\sqrt{36-x^2}, & x \in (0, 6] \\ x^2 + 10x, & x \in (6, +\infty) \end{cases}$$

είναι "1-1"

$$D_f = (0, 6] \cup (6, +\infty) = (0, +\infty)$$

Αν $x_1, x_2 \in (0, +\infty)$ με $x_1 < x_2$. Διακρίνω τις περιπτώσεις :

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{(I)} x_1, x_2 \in (0, 6] \text{ με } x_1 < x_2 \\ \text{(II)} x_1, x_2 \in (6, +\infty) \text{ με } x_1 < x_2 \\ \text{(III)} x_1 \in (0, 6], x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\}$$

Προσοχή δεν μπορεί να ισχύει $x_2 \in (6, +\infty), x_1 \in (0, 6]$ γιατί $x_1 < x_2$!!!

Περίπτωση (I)

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 < x_2 \\ x_1, x_2 \in (0, 6] \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 < x_2^2 \\ 0 < x_1 \leq 6 \\ 0 < x_2 \leq 6 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} -x_1^2 > -x_2^2 \\ x_1^2 \leq 36 \\ x_2^2 \leq 36 \\ x_1, x_2 \in (0, 6] \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 36 - x_1^2 > 36 - x_2^2 \\ 36 - x_1^2 \geq 0 \\ 36 - x_2^2 \geq 0 \\ x_1, x_2 \in (0, 6] \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{36 - x_1^2} > \sqrt{36 - x_2^2} \\ x_1, x_2 \in (0, 6] \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} -\sqrt{36 - x_1^2} < -\sqrt{36 - x_2^2} \\ x_1, x_2 \in (0, 6] \end{array} \right\} \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Περίπτωση (II)

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 < x_2 \\ x_1, x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 < x_2^2 \\ 10x_1 < 10x_2 \\ x_1, x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \xrightarrow{(+)} \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 + 10x_1 < x_2^2 + 10x_2 \\ x_1, x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$f(x_1) < f(x_2)$$

Περίπτωση (III)

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 \in (0, 6] \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 0 < x_1 \leq 6 \\ x_2^2 > 0 \\ 10x_2 > 0 \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 \leq 36 \\ x_1 \in (0, 6] \\ x_2^2 > 0 \\ 10x_2 > 0 \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 36 - x_1^2 \geq 0 \\ x_1 \in (0, 6] \\ x_2^2 + 10x_2 > 0 \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{36 - x_1^2} \geq 0 \\ x_1 \in (0, 6] \\ f(x_2) > 0 \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} -\sqrt{36 - x_1^2} \leq 0 \\ x_1 \in (0, 6] \\ f(x_2) > 0 \\ x_2 \in (6, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f(x_1) \leq 0 \\ f(x_2) > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Συνεπώς η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα. Άρα είναι "1-1"
6.

Δίνεται η συνάρτηση $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$. Αν η f είναι γνησίως να αποδείξετε
 ότι η συνάρτηση $g(x) = -4f^3(x) + \frac{1}{\sqrt{x}}$, $x \in (0, +\infty)$ είναι "1-1"

Αν $x_1, x_2 \in (0, +\infty)$ με $x_1 < x_2$

$$\left. \begin{array}{l} x_1 < x_2 \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \xRightarrow{f \uparrow (0, +\infty)} \left. \begin{array}{l} f(x_1) < f(x_2) \\ \sqrt{x_1} < \sqrt{x_2} \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f^3(x_1) < f^3(x_2) \\ \frac{1}{\sqrt{x_1}} > \frac{1}{\sqrt{x_2}} \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\left. \begin{array}{l} -4f^3(x_1) - 4f^3(x_2) \\ \frac{1}{\sqrt{x_1}} > \frac{1}{\sqrt{x_2}} \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} -4f^3(x_1) + \frac{1}{\sqrt{x_1}} > -4f^3(x_2) + \frac{1}{\sqrt{x_2}} \\ x_1, x_2 \in (0, +\infty) \end{array} \right\} \Rightarrow g(x_1) > g(x_2)$$

Οπότε η συνάρτηση g είναι γνησίως φθίνουσα. Άρα είναι "1-1"

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = (\lambda^4 - \lambda^2 + 3)x^3 + 7x + 2$ είναι "1-1"

Υπόδειξη: $\lambda^4 - \lambda^2 + 3 = \lambda^4 - 2\lambda^2 \cdot \frac{1}{2} + \left(\frac{1}{2}\right)^2 - \left(\frac{1}{2}\right)^2 + 3 = \left(\lambda^2 - \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{11}{4} > 0$

2.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f: (-\infty, 5) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$f(x) = -x^2 + 10x + 3 \text{ είναι "1-1"}$$

3.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = \frac{\sqrt{x+2} - \sqrt{x-2}}{\sqrt{x+2} + \sqrt{x-2}}$ είναι "1-1"

4.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 7x, & x \leq 0 \\ x^2 + 9x, & x > 0 \end{cases}$ είναι "1-1"

5.

Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} -\sqrt{1-x^2}, & x \in (0, 1] \\ x^2 + 2x, & x \in (1, +\infty) \end{cases}$

είναι "1-1"